

չունենալէն 'ի զատ, թէ որ շատ ուտուի՝ փաստակար ալ կրնայ ըլլալ:

ՃԱՐՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վնասեղ շինելուն հերպը:

Երեսօր գիտեն թէ գնտասեղը՝ ինչ հարկաւոր բան է. որ թէպէտ շատ աժան կը ծախուի, դրսէն ալ պարզ արհեստով շինած կ'երևնայ, բայց ասիկայ շինելու համար մեծ վարպետութիւն պէտք է, և շատ բարակ գործիքներ: Եւ պատճառաւ երկայնատեն ջանացին անանկ գործիքներ գտնելու որ քիչ ժամանակի մէջ շատ բան շինեն, որպէս զի աժան ալ ծախեն:

Վնտասեղին գիւտը վեշտասաներորդ դարուն գտնուեցաւ Վերմանիայի՝ Վուրեմպերկ քաղաքին մէջ: Եւ իստ հիները ասոր տեղը բոյսերու ու ձկան փշեր ու արծըթէ ոսկիէ շինած սրածայր թելեր կը գործածէին:

Բլէկ գնտասեղին թելերը ոչ շատ կակուղ պիտի ըլլան, ոչ ալ կարծր. և լաթի վրայ խոթուելով ալ վրանին ժանգ պիտի չկապէ: Վնտասեղի թել շինելու համար ամենէն յարմար նիւթը արոյր կի՛մ գեղին պղինձն է: Եւ այն պէս շինած պիտի ըլլայ որ մետաքսեղէններու մէջ ալ դիւրաւ մտնէ ու չպատռէ. ծայրն ալ սուր պիտի ըլլայ, թէն ալ սաստիկ ողորկ. որպէս զի բոլորը լաթին մէջ չխրրի՝ ծայրը մէկ կը մը շինելու է գնտակի ձեով, որպէս զի խոթելու ատեն ալ մարդուն ձեռքը չծակէ ու չցաւցընէ: Եւ կէ կ'իմացուի թէ գործաւորը աղէկ գործիքներ պիտի ունենայ թելերը կտրելու համար, ու մէկ ծայրը սուր ու

մէկալ ծայրը գնտիկ շինելու համար:

Եւ որովհետեւ գնտասեղ շինելու թելը սովորաբար սև կ'ելլէ թելադործին գործարանէն, ուստի պէտք է որ նախ անիկայ մաքրես աս կերպով: Հասարակ ջրի մէջ դիր քիչ մը գինիի տորտ՝, թէն ալ անոր մէջը դիր եփէ, ետքը սալի՝ վրայ մըձով ծեծէ որ դիւրաւ չժանգոտի. յետոյ մաքուր ջրով լուա ու արևու մէջ չորցուր: Եւ որ աս թելը ուղածիդ չափ բարակ չէ, նորէն թելահանէ՝ քաշէ. ետքը մէկ ծայրը կապէ սեղանատախտակիդ՝ մէկ ձոթը, մէկալ ծայրն ալ աքցանով բռնէ քաշէ շիփշիտակ ինչուան տախտակին մէկալ ծայրը:

Եւ անկ քովէ քով ձիգ կապէ 500 կամ 600 թել նոյն տախտակին վրայ, ետքը սկսէ կտրել ամէնքը մէկէն ուղած երկայնութեամբդ:

Արպէս զի աս կտրած թելերդ հաւասար երկայնութիւն են ան' պէտք է ան տախտակին վրայ ուր որ աս թելերը պրկեր ես՝ հաստատուն քանոն՝ մը ունենաս՝ հաւասար կտորներ բաժնած, և ամէն անգամ նայէ որ ան քանոնին գծած տեղուանքէն կտրես թելերը: Եւ թելերը ուղած գընտասեղիդ կրկին մեծութեամբը պիտի կտրես որ երկու ծայրը սուրցընէլէն ետքը՝ մէջտեղէն կտրելով երկու գնտասեղ շինուի:

Եւ ծայրերը սուրցընելու համար պողպատէ շինած անիւ մը կայ, որուն շրջապատը խարտոցի պէս է, և չուանով մը արագ արագ կը պտըտի: Եւ անիւը պտըտելու ատեն՝ գործաւորը ան կտրած թելերը անոր կը կռթընցընէ ու երկու ծայրերը կը սըրէ դիւրին կերպով, անանկ որ մէկ օրուան մէջ 24,000 անգամ վերի ըսած քանոնիս դիմացի կտրած թելերը կը լմնցը-

1 Թոփու:

2 Արոյր կամ գեղին պղինձ (գիւրգի) շինելու համար առ A 1/2 լիտր պղինձ (պագը) հալեցու, ու 1 1/2 լիտր զինկ (Բիւլէա ճափէնի) խառնէ անոր հետ:

1 Գինիի տախտակներուն տակը նստած տորոք չորնալէն ետքը այրես կամ աղէկ մը լուսանէ՝ մէջէն կրի (գիւրգի) նման նիւթ մը կ'ելլէ. ասոր զուտը գեղի մէջ ալ կը գործածուի, որ գըլը Բաբալ կ'ըսուի տաճկերէն:

2 Իօր:

3 Հեփէ:

4 Թելէն:

5 Զեփէ: